Overzicht van het project

Gemeente Raalte

2024-2025
Regelen budget

2026-2027
Uitwerken ontwerp

Vanaf 2028
Realisatie

Voorbereiding, vragenlijst en regelen budget om te beginnen →

Schetsmatige verkenning eerste helft 2026 → Maken ontwerp tweede helft 2026 tot eerste helft 2027 → Werkvoorbereiding vanaf najaar 2027 →

Uitvoering in fases

Participatie: Inloopbijeenkomst schetsmatige verkenning →

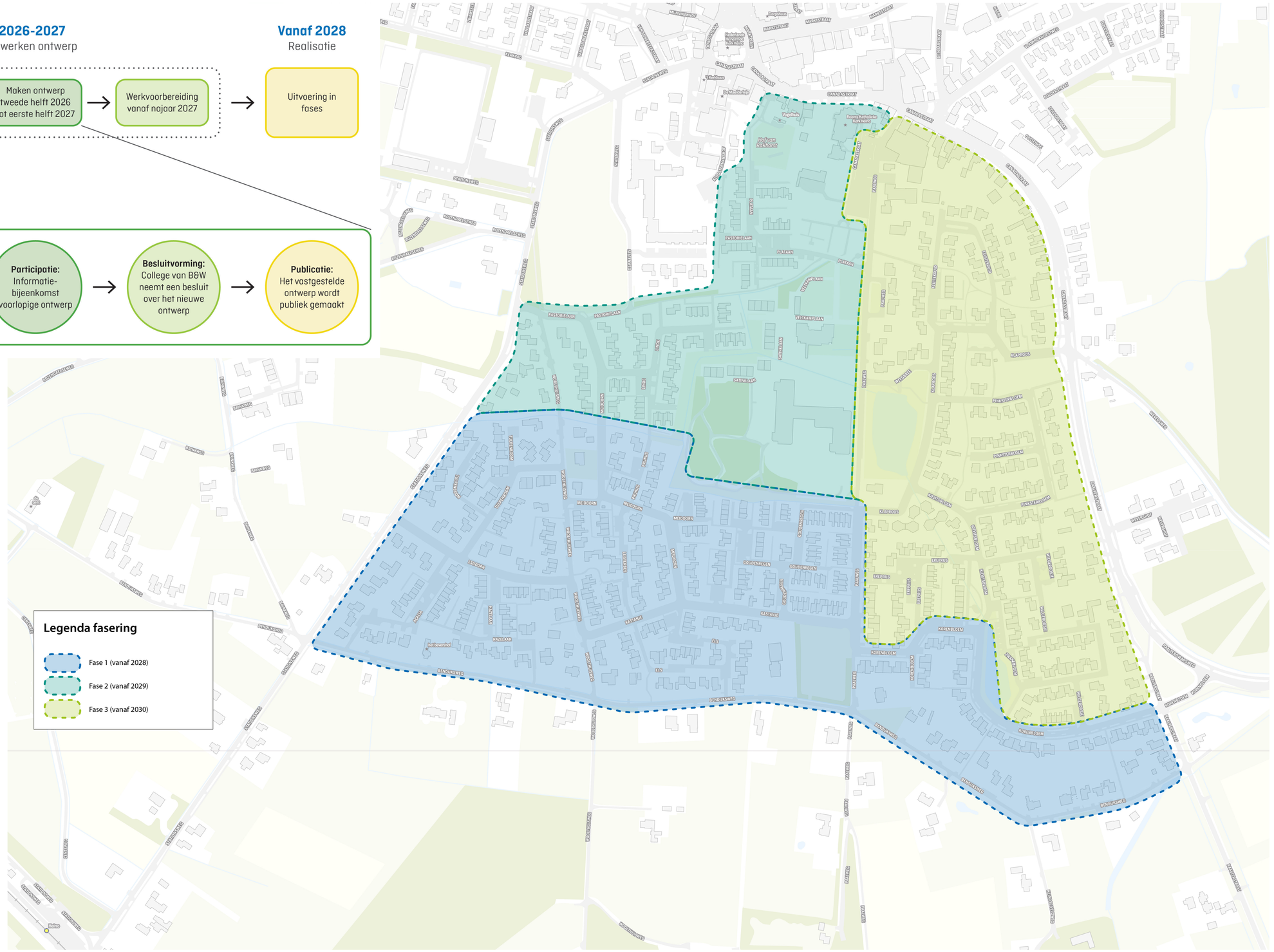
Ontwerpen: Uitwerken van het nieuwe ontwerp →

Participatie: Informatie-bijeenkomst voorlopige ontwerp →

Besluitvorming: College van B&W neemt een besluit over het nieuwe ontwerp →

Publicatie: Het vastgestelde ontwerp wordt publiek gemaakt

Hier zijn we nu

Duurzame herinrichting Heino Zuid

Wat gaan we doen?

De openbare ruimte in Heino Zuid wordt duurzamer ingericht. Dit doen we door maatregelen onder- en boven de grond. Het resultaat daarvan is een vernieuwde openbare ruimte die klimaatbestendig en klaar is voor de toekomst.

Opgehaalde kennis

Gemeente Raalte

Uitkomsten vragenlijst 2024

In 2024 is een vragenlijst verspreid waarop bewoners van Heino Zuid konden reageren. De uitkomsten hiervan zijn naar het college van burgemeester en wethouders gegaan voor besluitvorming. Dat is gelukt, dus gaan we nu verder met het maken van een ontwerp.

Hieronder zijn de belangrijkste uitkomsten van de vragenlijst. Deze geven we waar mogelijk een plek in het ontwerp.

Wat vind je positief in de buurt?

- Voldoende groen en bomen;
- Voldoende parkeergelegenheid;
- Bewoners zijn bewust van verduurzaming woning;
- Bewoners denken graag mee over de toekomstige inrichting.

Wat kan beter in de buurt?

- Soms wel last van hitte;
- Verhardingen zijn aan onderhoud toe;
- Snelheid van verkeer wordt als hoog ervaren;
- Afkoppelen van hemelwater eigen woning is beperkt.

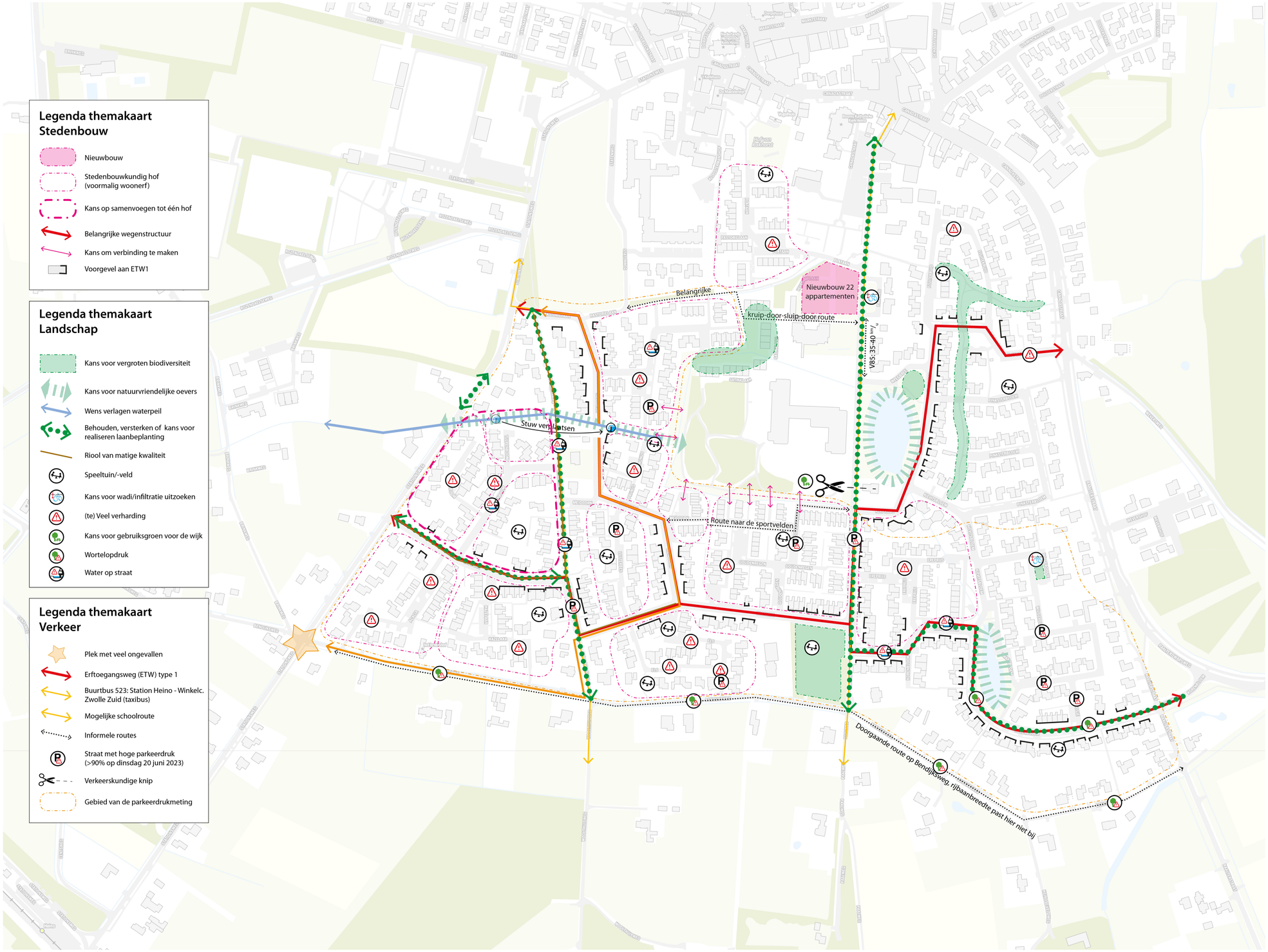
Analyse van klachten en meldingen

In de afgelopen jaren zijn er ook meldingen en klachten binnengekomen. Die hebben we geanalyseerd met de volgende belangrijste uitkomsten:

- Groenonderhoud kan beter;
- Er wordt soms overlast ervaren van bomen door bladval en wortelopdruk;
- Verhardingen zijn aan vervanging toe of kunnen onderhoud gebruiken;
- Er blijft af en toe water op straat staan, wat als wateroverlast wordt ervaren.

Iets melden over uw buurt?

Scan hier de QR-code met uw telefoon.

Heino Zuid klaar voor de 21e eeuw

Gemeente Raalte

Wat speelt er nu?

Er zijn meldingen gekomen van water op straat. Dit betekent dat bij felle regenbuien water op straat blijft staan, zonder dat dit in huizen stroomt.

Bron: Salland1.nl

Veranderend klimaat

Het klimaat verandert. Wat kunt u in de toekomst verwachten?

Zwaardere en intensieve buien

Het riool wat nu in de straten van Heino Zuid ligt is berekend op oudere normen en kan hele zware regenbuien, zoals die in Limburg in 2021, niet aan. Het riool kan dan overstromen.

Sterkere en langere droogte

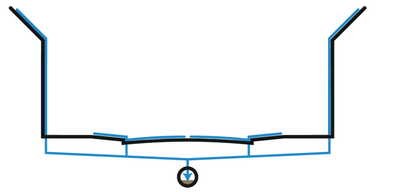
Als de zomers droger worden, wordt de grond dichter. Het water kan dan minder makkelijk de grond intrekken en blijft langer staan.

Veel straten op één niveau

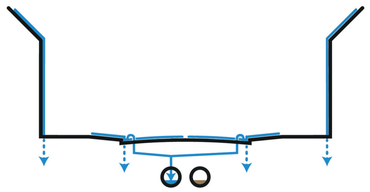
Veel van de straten in Heino Zuid hebben geen stoepranden, maar molgoten. Dit betekent dat er weinig hoogteverschil is tussen de hoogte van de straat en die van de tuinen. Bij hevige regen, waarbij het riool de regen niet weg kan krijgen, kan het water makkelijker de huizen in stromen.

Hetere zomers en zachtere winters

Iets anders wat het veranderende klimaat veroorzaakt zijn hetere zomers en zachtere winters. Hele hete zomerdagen komen vaker voor, zoals afgelopen week. Het is dan moeilijker om huizen en de openbare ruimte koel te houden. In Heino Zuid is in de openbare ruimte veel verharding. Ondanks de groene tuinen versterkt dit hittestress. Bij hittestress kunnen mensen met een zwakkere gezondheid en ouderen makkelijker onwel worden.

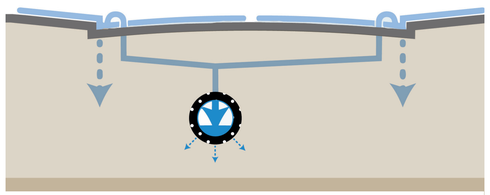
Principe van een gemengd riool

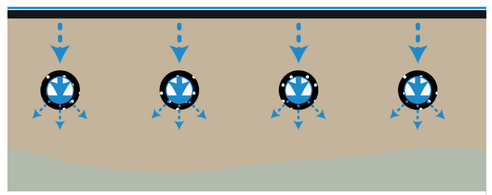
Principe van een gescheiden riool

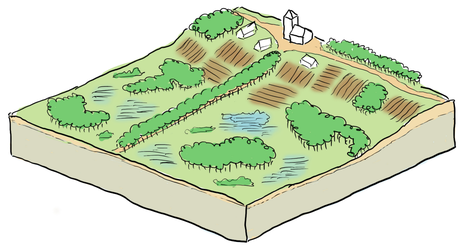
Foto van een groen parkeervak

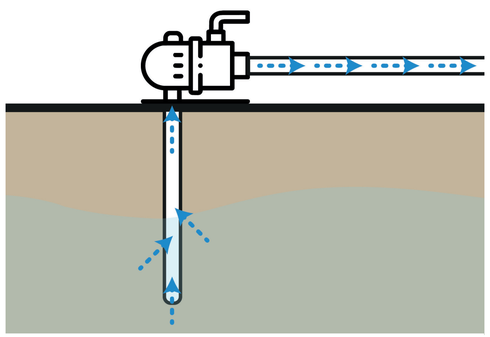
Principe van een DT-riool

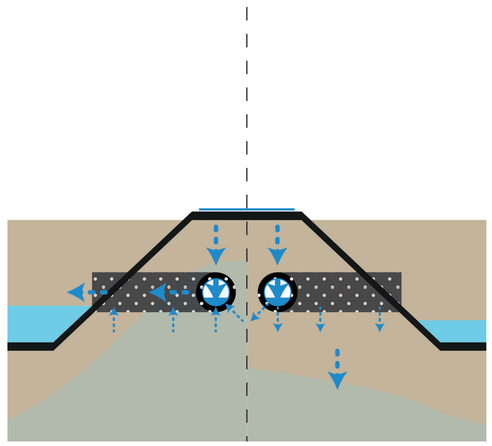
Principe van horizontale drainage

Van oorsprong was Heino Zuid een nat moerasland

Nu pompen we veel water weg

Straks krijgen we een slim systeem

Wat gaan we hiervoor doen?

Gescheiden riolering aanleggen

Dit betekent dat het water van neerslag (hemelwater) van de straat in een ander riool komt dan het water van uw wc. Er wordt een zogenaamd ‘gescheiden stelsel’ aangelegd met een ‘hemelwater afvoer’ (HWA) (regenwater) en een ‘droogweer afvoer’ (DWA) voor het vuile water.

We kunnen hiermee regenwater sneller naar het open water brengen en verminderen de kans op borrelen en vieze lucht uit uw afvoeren.

Foto van een gescheiden riool bij aanleg

Infiltreren van neerslag

Neerslag (regen, hagel of sneeuw) die in de openbare ruimte valt gaan we proberen op de plek te houden waar het valt. Hierdoor komt er minder water in het riool en houden we bij droge zomers het water in de buurt.

We gaan dit doen met groene parkeervakken, een DT-riool en horizontale drainage.

Een DT-riool is egenlijk een lekke rioolbuis waarvan water de grond inzakt. Horizontale drainage zijn kleine lekke buizen in de grond waardoor het water van straatkolken afgevoerd wordt, maar ook in de grond kan zakken.

Beheersen van het grondwater

Om kruipruimtes minder nat te maken pompen we grondwater weg. Hiervoor staan drie grote pompen in de wijk die jaarlijks miljoenen liters water uit de grond halen. Dit doen ze ook als het droog is in de zomer. Dat is zonde en daar heeft de landbouw en natuur soms last van.

Met een nieuw systeem kunnen we water afvoeren als dat nodig is en in de grond laten zakken als dat kan. Er wordt minder water uit de omgeving (bijvoorbeeld bij de landbouw of natuur) weg gehaald. Het wordt zo een slimmer systeem.

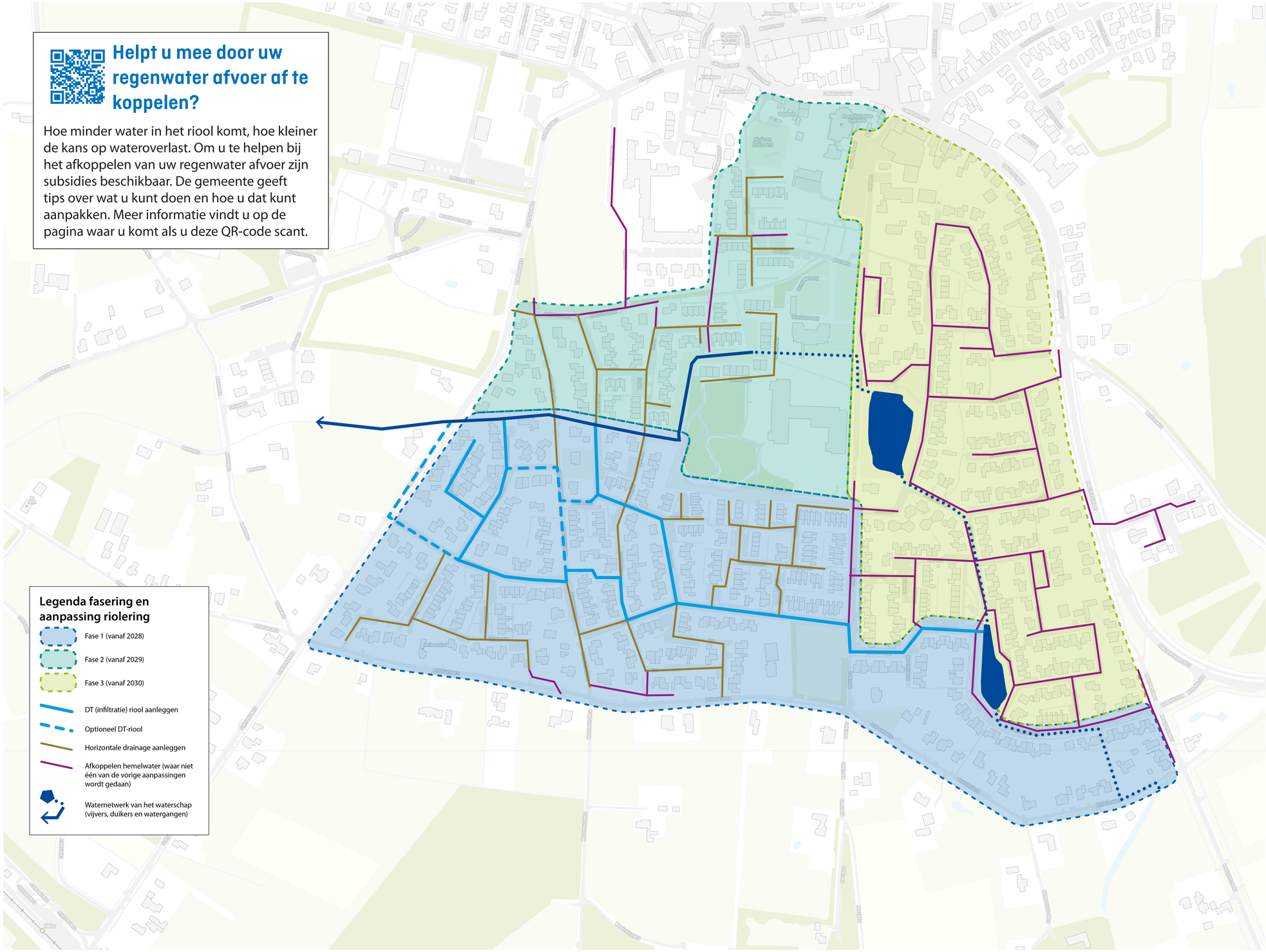
Nieuw rioolsysteem

Gemeente Raalte

Helpt u mee door uw regenwater afvoer af te koppelen?

Hoe minder water in het riool komt, hoe kleiner de kans op wateroverlast. Om u te helpen bij het afkoppelen van uw regenwater afvoer zijn subsidies beschikbaar. De gemeente geeft tips over wat u kunt doen en hoe u dat kunt aanpakken. Meer informatie vindt u op de pagina waar u komt als u deze QR-code scant.

Ruimte voor opmerkingen

Verandering van de openbare ruimte

Gemeente Raalte

Kansen voor verandering in de openbare ruimte

Als eerste stap in het ontwerpproces is gezocht naar kansen die er zijn om de openbare ruimte te veranderen. Dit kan in Heino Zuid op vier manieren:

Verlagen van de rijbaan

Bij het verlagen van de rijbaan wordt op straat extra bergingsruimte voor regen gemaakt. Als er een heel zware bui is en het riool kan het water niet meer aan, dan stroomt het niet direct de huizen in.

Groene parkeervakken

Als we groene parkeervakken aanleggen maken we de verharding lek. Hierdoor kan regenwater makkelijker de grond inzakken en is het na een bui sneller weg.

Kleinschalige vergroening

Met deze tegelwip actie kunnen we het oppervlak aan verharding, van bijvoorbeeld stoepen, verminderen. We maken open grond waar regen in kan zakken. Het water is dan sneller van straat. De vaste planten en struiken die we erin planten helpen bij het verminderen van hittestress.

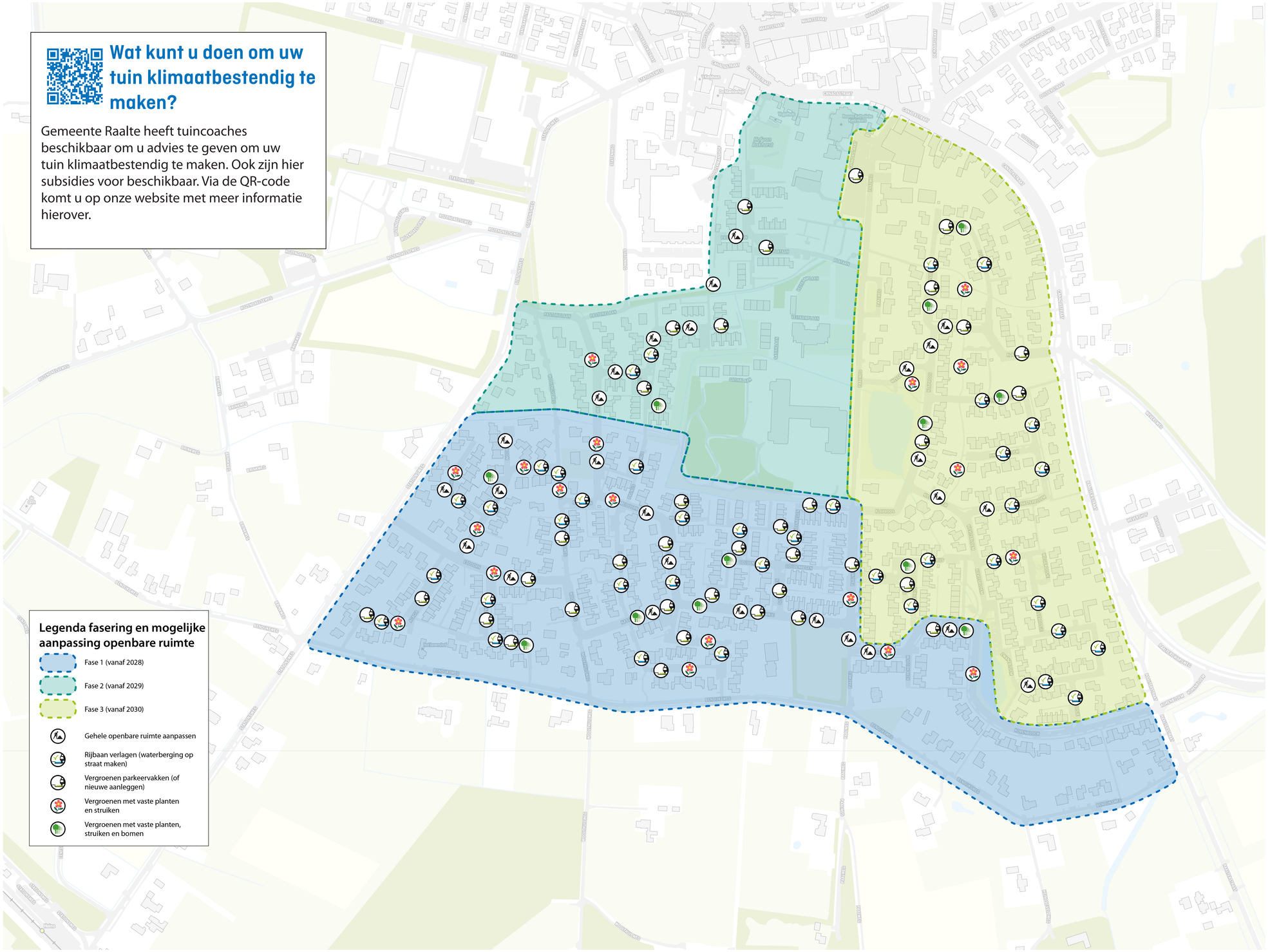
Grootschalige vergroening

We kunnen het tegelwippen ook groter aanpakken. Er is dan misschien niet direct veel meer verhard oppervlak wat verdwijnt, maar we moeten wel meer werk verzetten zodat er bomen geplant kunnen worden. Water is sneller van straat, maar er is nog een belangrijker reden waarom we liever bomen planten.

Bomen verkoelen de omgeving het sterkst. Dit doen ze met hun schaduw, maar vooral ook met hun zweet. Bomen maken de lucht vochtiger, waardoor die sneller verkoelt. Hierdoor is de kans op hittestress nog minder groot.

Wat kunt u doen om uw tuin klimaatbestendig te maken?

Gemeente Raalte heeft tuincoaches beschikbaar om u advies te geven om uw tuin klimaatbestendig te maken. Ook zijn hier subsidies voor beschikbaar. Via de QR-code komt u op onze website met meer informatie hierover.

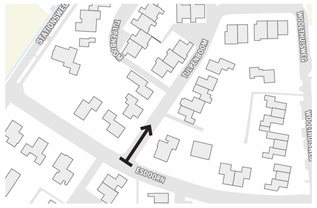

Ideeën voor de openbare ruimte

Fase 1

Gemeente Raalte

Tulpenboom

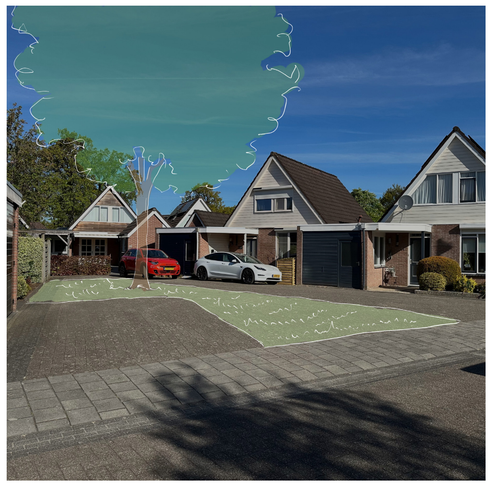
Ideeën voor verandering

- Verlagen rijbaan;
- Kleinschalige vergroening;
- Voetpad aan één zijde.

Ruimte voor opmerkingen

Tulpenboom

Ideeën voor verandering

- Vergroening met mogelijkheid voor een boom;
- In groen een laagte maken om regen in weg te laten zakken.

Ruimte voor opmerkingen

Woolthuisweg

Ideeën voor verandering

- Rijbaan verlagen;
- Kleinschalige vergroening;
- Voetpad aan één zijde.

Ruimte voor opmerkingen

Ideeën voor de openbare ruimte

Fase 1

Gemeente Raalte

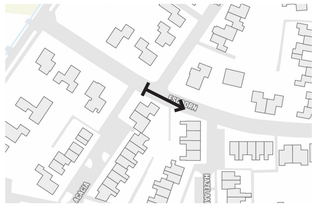

Hazelaar

Ideeën voor verandering

- Verlaagde rijbaan maken;
- Ruimte voor nieuwe groene parkeervakken;
- Vergroening met mogelijkheid voor een boom.

Ruimte voor opmerkingen

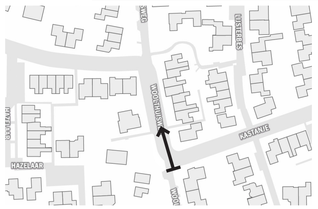

Esdoorn

Ideeën voor verandering

- Rijbaan hol maken;
- Kleinschalige vergroening;
- Voetpad aan één zijde.

Ruimte voor opmerkingen

Woolthuisweg

Ideeën voor verandering

- Verlagen rijbaan;
- Groene parkeervakken maken.

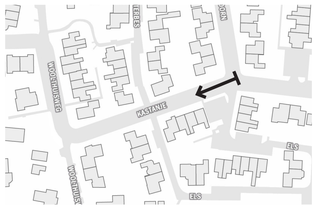
Ruimte voor opmerkingen

Ideeën voor de openbare ruimte

Fase 1

Gemeente Raalte

Kastanje

Ideeën voor verandering

- Groene parkeervakken maken;
- Vergroening met mogelijkheid voor bomen;
- Voetpad aan één zijde.

Ruimte voor opmerkingen

Meidoorn

Ideeën voor verandering

- Rijbaan verlagen;
- Groene parkeervakken maken;
- Voetpad aan één zijde.

Ruimte voor opmerkingen

Goudenregen

Ideeën voor verandering

- Vergroening met ruimte voor een boom.

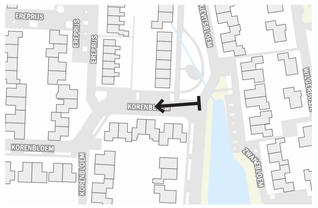
Ruimte voor opmerkingen

Ideeën voor de openbare ruimte

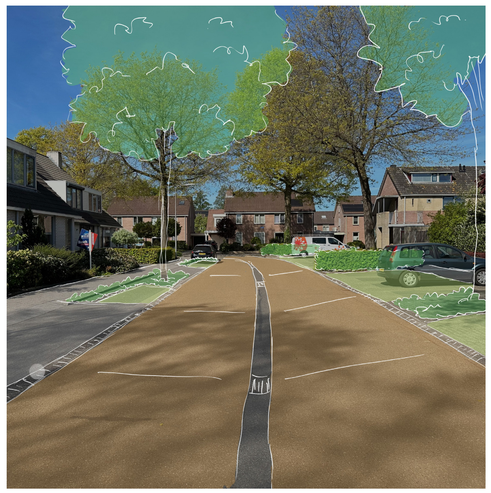
Fase 1

Gemeente Raalte

Korenbloem

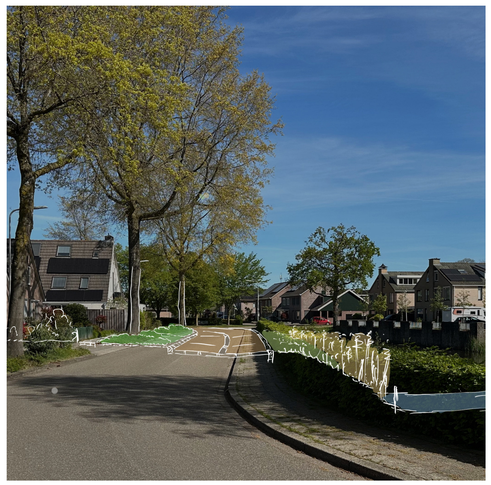
Ideeën voor verandering

- Rijbaan verlagen;
- Groene parkeervakken maken;
- Kleinschalige vergroening;
- Bij opofferen parkeervak ruimte voor een boom.

Ruimte voor opmerkingen

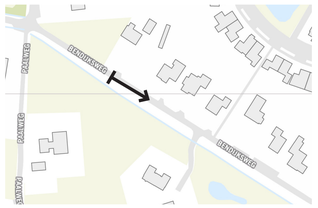

Korenbloem

Ideeën voor verandering

- Lage stoeprand aan waterzijde;
- Rijbaan kan hol of afwateren naar water;
- Betere beleving van het water;
- Kleinschalige vergroening.

Ruimte voor opmerkingen

Bendijksweg

Ideeën voor verandering

- Meer richten op recreatie (fietsen en wandelen);
- Bus via Esdoorn;
- Kleinschalige aanpassing van de rijbaan.

Ruimte voor opmerkingen

Verandering van de openbare ruimte

Gemeente Raalte

Duurzame herinrichting Heino Zuid - Bewonersavond 29 juni 2026

Kansen voor verandering in de openbare ruimte

Als eerste stap in het ontwerpproces is gezocht naar kansen die er zijn om de openbare ruimte te veranderen. Dit kan in Heino Zuid op vier manieren:

Verlagen van de rijbaan

Bij het verlagen van de rijbaan wordt op straat extra bergingsruimte voor regen gemaakt. Als er een heel zware bui is en het riool kan het water niet meer aan, dan stroomt het niet direct de huizen in.

Groene parkeervakken

Als we groene parkeervakken aanleggen maken we de verharding lek. Hierdoor kan regenwater makkelijker de grond inzakken en is het na een bui sneller weg.

Kleinschalige vergroening

Met deze tegelwip actie kunnen we het oppervlak aan verharding, van bijvoorbeeld stoepen, verminderen. We maken open grond waar regen in kan zakken. Het water is dan sneller van straat. De vaste planten en struiken die we erin planten helpen bij het verminderen van hittestress.

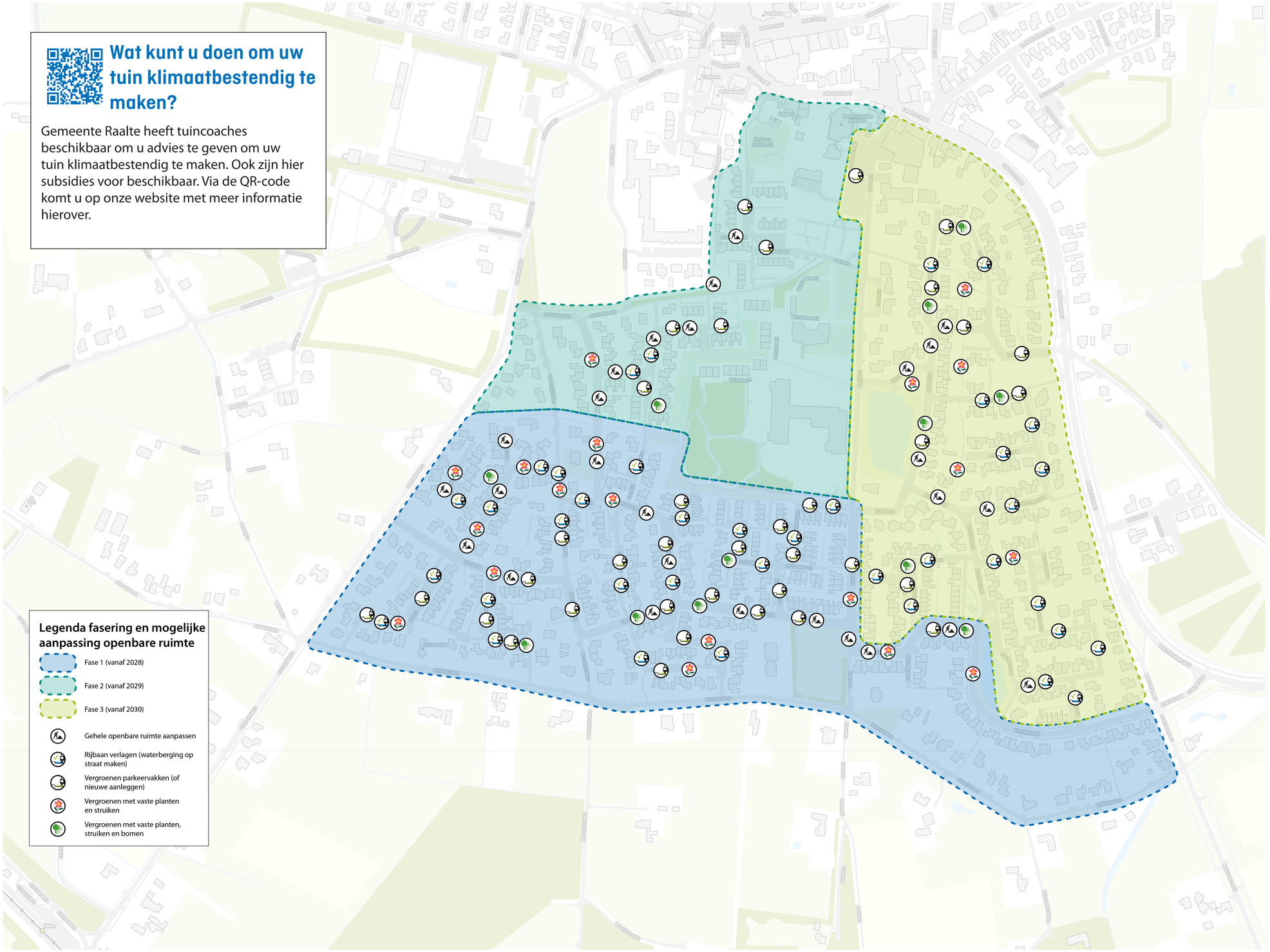
Grootschalige vergroening

We kunnen het tegelwippen ook groter aanpakken. Er is dan misschien niet direct veel meer verhard oppervlak wat verdwijnt, maar we moeten wel meer werk verzetten zodat er bomen geplant kunnen worden. Water is sneller van straat, maar er is nog een belangrijker reden waarom we liever bomen planten.

Bomen verkoelen de omgeving het sterkst. Dit doen ze met hun schaduw, maar vooral ook met hun zweet. Bomen maken de lucht vochtiger, waardoor die sneller verkoelt. Hierdoor is de kans op hittestress nog minder groot.

Wat kunt u doen om uw tuin klimaatbestendig te maken?

Gemeente Raalte heeft tuincoaches beschikbaar om u advies te geven om uw tuin klimaatbestendig te maken. Ook zijn hier subsidies voor beschikbaar. Via de QR-code komt u op onze website met meer informatie hierover.

Ideeën voor de openbare ruimte

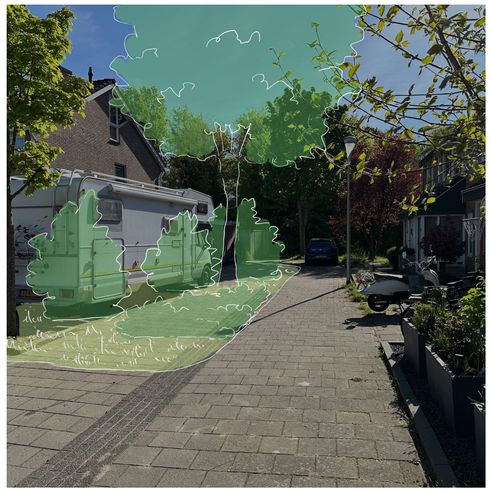
Fase 2

Gemeente Raalte

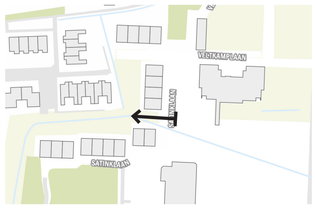

Linde

Ideeën voor verandering

- Vergroening met ruimte voor een boom.

Ruimte voor opmerkingen

Satinklaan

Ideeën voor verandering

- Natuurvriendelijke oevers maken.

Ruimte voor opmerkingen

Verandering van de openbare ruimte

Gemeente Raalte

Kansen voor verandering in de openbare ruimte

Als eerste stap in het ontwerpproces is gezocht naar kansen die er zijn om de openbare ruimte te veranderen. Dit kan in Heino Zuid op vier manieren:

Verlagen van de rijbaan

Bij het verlagen van de rijbaan wordt op straat extra bergingsruimte voor regen gemaakt. Als er een heel zware bui is en het riool kan het water niet meer aan, dan stroomt het niet direct de huizen in.

Groene parkeervakken

Als we groene parkeervakken aanleggen maken we de verharding lek. Hierdoor kan regenwater makkelijker de grond inzakken en is het na een bui sneller weg.

Kleinschalige vergroening

Met deze tegelwip actie kunnen we het oppervlak aan verharding, van bijvoorbeeld stoepen, verminderen. We maken open grond waar regen in kan zakken. Het water is dan sneller van straat. De vaste planten en struiken die we erin planten helpen bij het verminderen van hittestress.

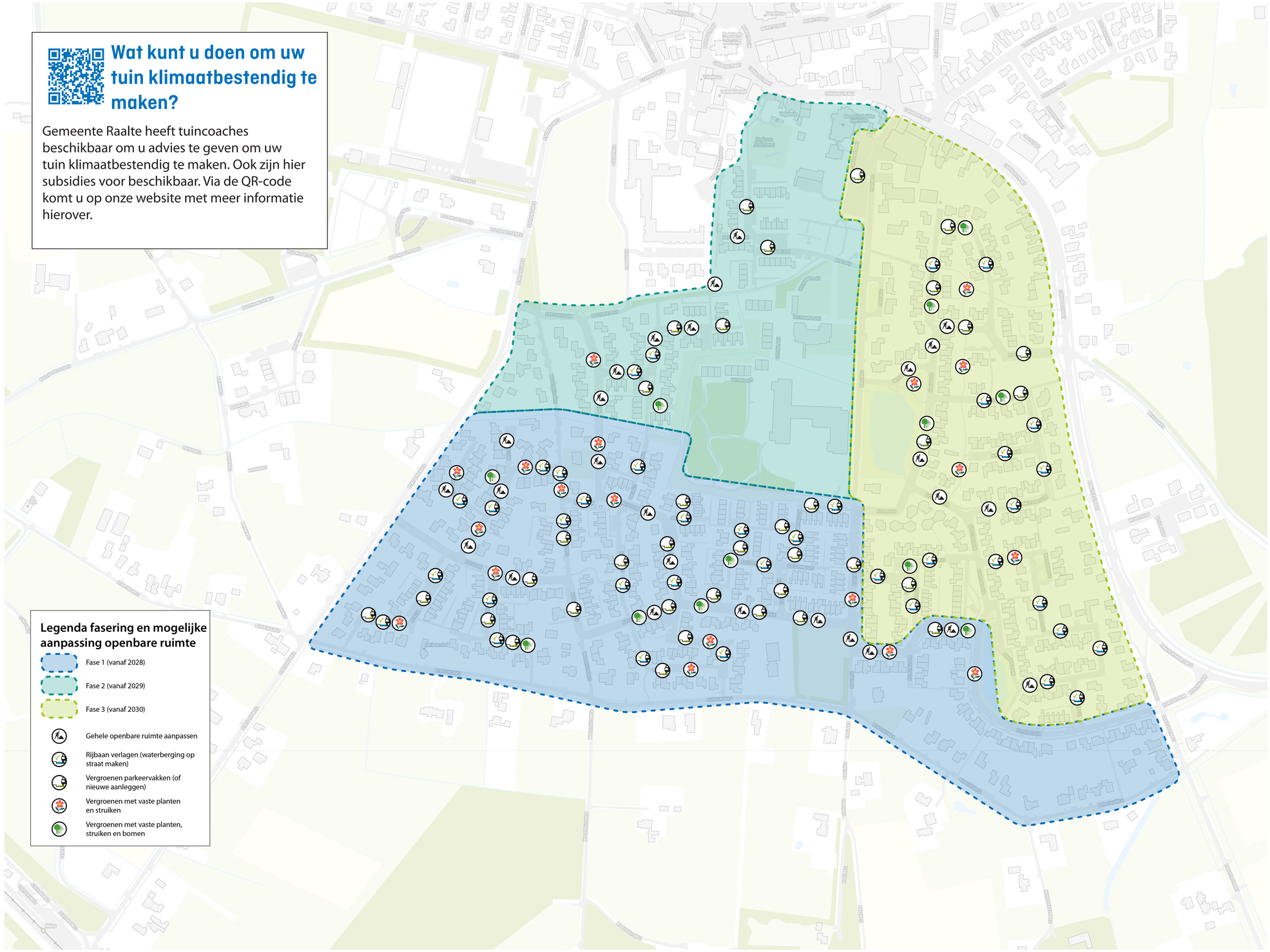
Grootschalige vergroening

We kunnen het tegelwippen ook groter aanpakken. Er is dan misschien niet direct veel meer verhard oppervlak wat verdwijnt, maar we moeten wel meer werk verzetten zodat er bomen geplant kunnen worden. Water is sneller van straat, maar er is nog een belangrijker reden waarom we liever bomen planten.

Bomen verkoelen de omgeving het sterkst. Dit doen ze met hun schaduw, maar vooral ook met hun zweet. Bomen maken de lucht vochtiger, waardoor die sneller verkoelt. Hierdoor is de kans op hittestress nog minder groot.

Wat kunt u doen om uw tuin klimaatbestendig te maken?

Gemeente Raalte heeft tuincoaches beschikbaar om u advies te geven om uw tuin klimaatbestendig te maken. Ook zijn hier subsidies voor beschikbaar. Via de QR-code komt u op onze website met meer informatie hierover.

Ideeën voor de openbare ruimte

Fase 3

Gemeente Raalte

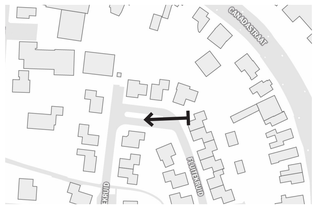

Fluitekruid

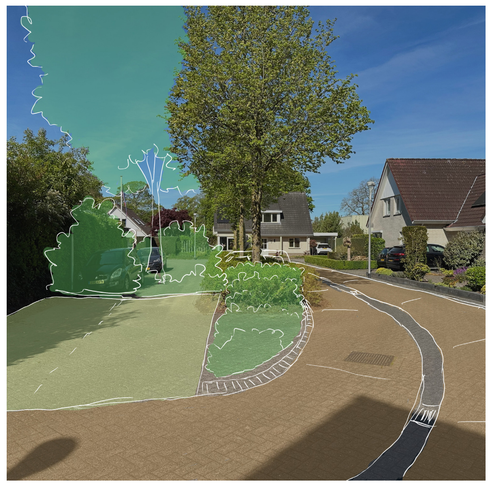
Ideeën voor verandering

- Rijbaan verlagen;
- Groene parkeervakken maken;
- Bij opofferen van een parkeervak ruimte voor vergroening met een boom.

Ruimte voor opmerkingen

Fluitekruid

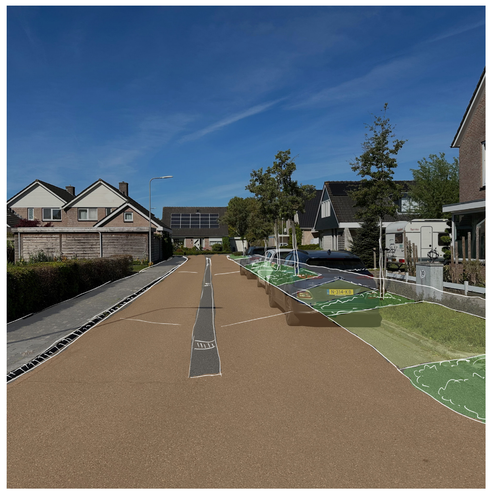
Ideeën voor verandering

- Rijbaan verlagen;
- Groene parkeervakken maken;
- Vergroening mogelijk met een boom.

Ruimte voor opmerkingen

Klaproos

Ideeën voor verandering

- Groene parkeervakken maken;
- Kleinschalige vergroening.

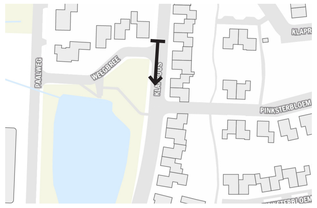
Ruimte voor opmerkingen

Ideeën voor de openbare ruimte

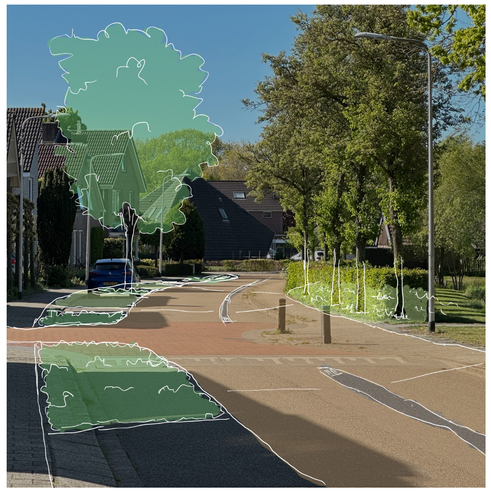
Fase 3

Gemeente Raalte

Klaproos

Ideeën voor verandering

- Groene parkeervakken maken;
- Vergroening mogelijk met ruimte voor een boom;
- Voetpad aan één zijde;
- Recreatief wandelpad om het water.

Ruimte voor opmerkingen

Pinksterbloem

Ideeën voor verandering

- Rijbaan verlagen;
- Groene parkeervakken maken;
- Vergoening mogelijk met een boom.

Ruimte voor opmerkingen

Pad achter Klaproos en Fluitekruid

Ideeën voor verandering

- Vergroten biodiversiteit door kruiden en struiken toe te voegen.

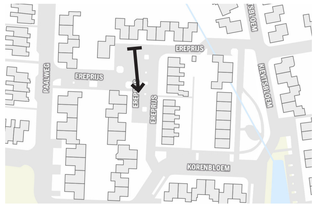
Ruimte voor opmerkingen

Ideeën voor de openbare ruimte

Fase 3

Gemeente Raalte

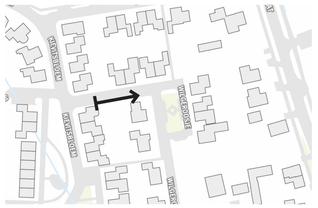

Ereprijs

Ideeën voor verandering

- Rijbaan verlagen;
- Vergroening mogelijk met bomen;
- Ruimte voor nieuwe groene parkeervakken.

Ruimte voor opmerkingen

Wilgeroosje

Ideeën voor verandering

- Rijbaan verlagen;
- Kleinschalige vergroening;
- Voetpad aan één zijde.

Ruimte voor opmerkingen

Zwanebloem

Ideeën voor verandering

- Verlaging rijbaan;
- Vergroten biodiversiteit door kruiden in te zaaien.

Ruimte voor opmerkingen